

Bildning, tillväxt och hållbarhet

Finlands studentkårers förbunds
riksdagsvalprogram 2027

Vad behöver Finland nu?

Universitetsstuderandena siktar flera år framåt i tiden för att utnyttja den bildning, förståelse och kompetens de fått genom studierna till förmån för samhället och sig själva.

Välfärdssamhället är under hård press och dess strukturer anpassas till den svaga ekonomiska tillväxten genom kraftfulla anpassningsåtgärder. Stora gemensamma problem, såsom sänkt utbildningsnivå, arbetslöshet och mentalvårdskrisen, kräver lösningar och inte heller det globala klimatnödläget, naturförlusten eller försämringen av demokratin kan vänta.

I Finlands studentkårers förbunds valprogram presenteras lösningar på *utvecklingen av högskoleutbildningen, utmaningar bland internationella studerande, arbetslivet och välbefinnandet under studierna, tryggheten av utkomsten* samt *globala utmaningar*. Dessa är universitetsstuderandenas viktigaste behov och uppgiftslista för den kommande regeringen, som tillträder sin post sommaren 2027.

Den unga generationens framtidstro står på spel. Bygger vi ett Finland och en värld som är bättre än den nuvarande och värd den studerande generationens ansträngningar?

Högskoleutbildningen bygger upp ett hållbart samhälle och driver på tillväxten

Hög kompetens är grunden för tillväxt och grundstenen i samhällets hållbarhet. En högutbildad befolkning deltar aktivare i samhället, är kriställig och hittar lösningar på samhälleliga problem. Det är absolut nödvändigt att satsa på utbildning under valperioden 2027–2031, eftersom en värld där många olika kriser pågår behöver högskolekompetens.

Högskoleutbildningen ska vara tillgänglig för alla i Finland. Differentieringen av kompetensen måste stoppas och i synnerhet personer med invandrarbakgrund och utexaminerade från yrkesutbildning måste göras delaktiga i högskoleutbildningen i större utsträckning. Den avgiftsfria examensutbildningen möjliggör hög utbildning och social rörlighet även för dem som har sin bakgrund i en lägre socioekonomisk ställning.

Utbildningsnivån i våra unga åldersklasser har hamnat ordentligt på efterkälken i förhållande till jämförelseländerna och den examensspecifika finansieringen har minskat under en lång tid. I en nordisk jämförelse av finansieringsutvecklingen ligger Finland långt bak.

Som en liten nation har Finland inte råd att hamna efter ännu mer i utvecklingen av utbildningsnivån. Den viktigaste åtgärden för att höja utbildningsnivån är tillräcklig statlig basfinansiering till högskolorna. Dessutom måste högskoleindexen bevaras för att skydda finansieringsnivån mot inflation. Nu är det dags att satsa på högskoleutbildningen och vända Finlands riktning.

Våra mål

Finland är ett modelland för hög kompetens och bildning.

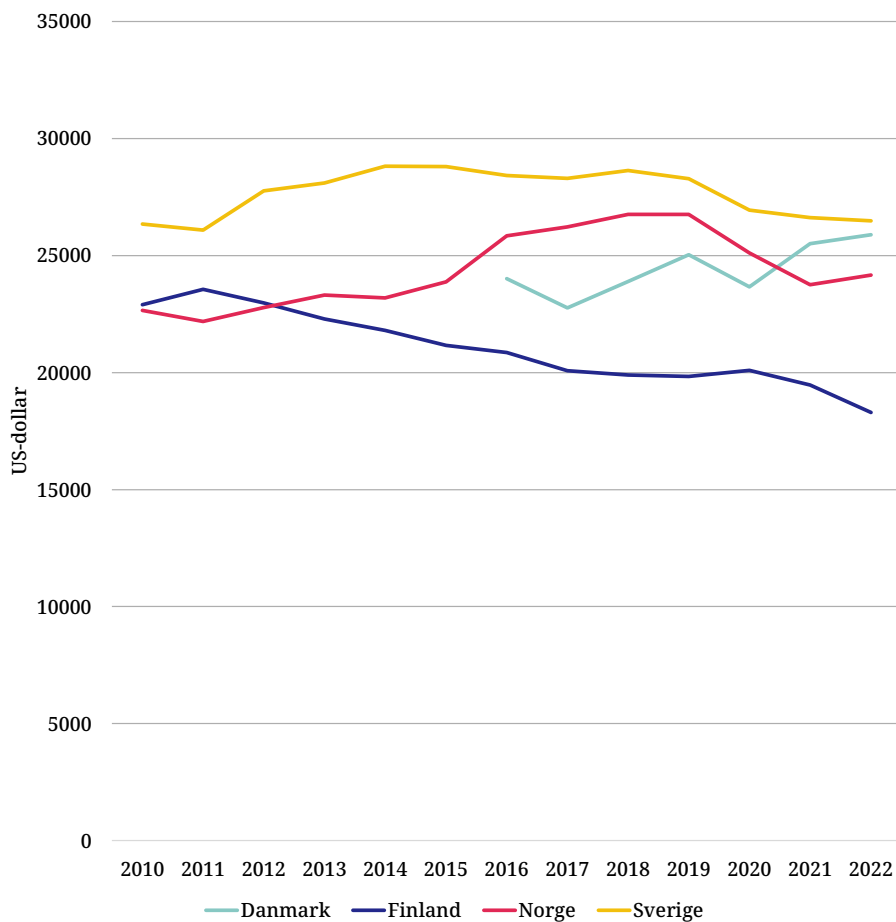
Den avgiftsfria och tillgängliga högskoleutbildningen garanterar alla möjlighet att lära sig och utvecklas.

Utbildningsnivån i den unga åldersklassen stiger till OECD-jämförelsegruppens nivå med tillräcklig basfinansiering.

Under nästa valperiod bör regeringen

- inleda arbetet med att utarbeta en långsiktig finansieringsplan som omfattar flera valperioder för att höja utbildningsnivån till 60 procent i den unga åldersklassen före 2040.
- förbinda sig till att examensutbildningen och ansökan till den är avgiftsfri. Ansökningsavgiften för internationella studerande slopas och en utredning görs om läsårsavgifterna och deras inverkan på internationaliseringen av utbildningen.
- bibehålla indexhöjningarna av högskolornas basfinansiering.
- förnya universitetens finansieringsmodell så att den är mindre resultatbaserad.
- utveckla en modell för kontinuerligt lärande enligt målen för vuxenutbildningsstödet, vilken stöder individens bildning, sysselsättning och kompetens.
- inleda ett pilotprojekt utifrån modellen för stöd för lärande på högskolenivå.
- utveckla det öppna universitetet som en plattform för uppdatering av kunskaper och som en kanal för antagning av studerande utan att examina avläggs vid det öppna universitetet.

Utvecklingen av den statliga finansieringen per heltidsstuderande i de nordiska länderna

Källa: OECD

Siffrorna är i köpkrafts- och inflationsjusterade US-dollar för 2020.

Ett öppet och framgångsrikt Finland *byggs upp tillsammans med internationella studerande*

Det finländska samhället tvingas i allt högre grad konkurrera med det övriga åldrande Europa om unga framtidsbyggare.

Det kan hända att framtidens framgång och tillväxt, en hållbar försörjningskvot och i sista hand välfärdssamhällets bärkraft vilar på nuvarande och kommande internationella studerandes axlar i större utsträckning än vi nu kan förstå.

Idag står internationella studerande ofta inför allvarliga utmaningar i vårt land. Utkomsten är ansträngd redan under studietiden – och hänger oftast på egna besparingar, lån eller stöd från släktingar. Det är betydligt svårare att hitta sysselsättning än för den infödda befolkningen och det finns ingen möjlighet till integration eller stöd som en framtidsbyggare som valt Finland skulle behöva. Incitamenten för att stanna i Finland måste ökas.

För närvarande hittar cirka 50 procent av de internationella studerandena sysselsättning och stannar permanent i Finland, även om målet i färdplanen för utbildnings- och arbetsrelaterad invandring 2035 är 75 procent. Finland måste stärka sin kvarhållningskraft och vara en bättre plats för internationella studerande att studera och bygga en framtid.

Våra mål

Det blir lättare för internationella studerande att stanna i Finland och hitta sysselsättning.

De internationella studerandenas ekonomiska ställning stärks.

Visste du?

Enligt enkätundersökningen *Till vilket pris? Internationella högskolestuderande i Finland (2025)* uppgav 76 procent av de internationella universitetsstuderandena att de är beroende av familjens ekonomiska stöd. Undersökningen visade också att terminsavgifterna har haft en negativ inverkan på utkomsten och välbefinnandet. I fråga om sysselsättningen var det vanligaste hindret kravet på kunskaper i de lokala språken, och 82 procent av respondenterna uppgav detta som det största hindret för sysselsättning. Utmaningarna med att få uppehållstillstånd eller medborgarskap upplevdes bland respondenterna ha en minskande inverkan på Finlands dragningskraft.

Under nästa valperiod bör regeringen

- göra det lättare att få permanent uppehållstillstånd och medborgarskap för invandrare som utexaminerats från en finländsk högskola.
- som incitament för arbetsgivare skapa en sedel som stöder anställning av internationella studerande och deras inläring av inhemska språk vid sidan av arbetet.
- ge nyutexaminerade invandrare som fått högskoleutbildning i Finland möjlighet att avgiftsfritt komplettera studier i de inhemska språken.
- utreda om internationella studerande kunde omfattas av ett incitament som tryggar utkomsten och som ekonomiskt stöder avläggandet av examen och deras möjligheter att stanna kvar i Finland.
- utveckla ett omfattande stipendiesystem som respekterar högskolornas autonomi för att bekämpa de negativa effekterna av de ökade terminsavgifterna.

Studerande avancerar i livet och arbetslivet *med fungerande social trygghet*

Tilliten till den egna förmågan att klara sig och sin utkomst utgör grunden för att den studerande oberoende av situation och ålder orkar och kan studera och senare arbeta på heltid.

Den studerandes utkomst är dock ofta osäker och knapp. Samtidigt försämrar det usla sysselsättningsläget möjligheterna att kompensera utkomsten. En bräcklig grund för den egna ekonomin har en direkt inverkan på det psykiska välbefinnandet särskilt hos dem som klarar sig sämst. En förutsägbar och tillräcklig utkomst ger å sin sida studerandena en grund för att klara sig. För dem som vill arbeta måste det vara möjligt.

Studielånsbeloppen har ökat kraftigt först till följd av den låga räntenivån och sedan till följd av de försämrade förmånerna. Många har redan så stora lånebelopp att de begränsar kommande stora beslut, såsom att skaffa bostad och bilda familj. Därför måste studerandenas skuldsättning och låneökning stoppas.

Systemet för social trygghet är fortfarande komplicerat. Övergångarna från en förmån till en annan inom systemet är ofta besvärliga, särskilt mellan studieförmånerna och grundtryggheten. Studieförmånerna och det nya allmänna stödet ska samordnas genom att förenhetliga nivån och andra egenskaper i tillämpliga delar.

Visste du?

Forskningsöversikten som genomfördes i anslutning till FSF:s utredning *Klarar jag det här?* visade att studielån har ett samband med stress, ångest och depression samt mer allmänt med mental hälsa. Lånet belastar i synnerhet grupper i svagare ställning. I USA har man observerat negativa hälsoeffekter av både studielånet och stressen i anslutning till det. Dessutom har man upptäckt kopplingar mellan studielån, mental hälsa och användning av rusmedel.

Våra mål

Ökningen av studielånen bland utexaminerade studerande stoppas.

Sysselsättningen bland nyutexaminerade förbättras.

Studerandenas förmåner förenhetligas med den övriga sociala tryggheten.

Under nästa valperiod bör regeringen

- binda studerandenas alla penningförmåner till folkpensionsindexet.
- öka studiepenningens belopp genom att höja den studerandes förmåner mot grundtrygghetsnivån och minska behovet av att förlita sig på studielån.
- genomföra social- och hälsovårdsministeriets försök att överföra studerande till det allmänna stödet och bibehålla inkomstbundenheten på samma nivå som studiestödet.
- i samband med reformen av den sociala tryggheten ta i bruk ett individuellt stöd för boende som är indexbundet och beaktar regionala skillnader i boendekostnaderna.
- stöda de utexaminerades övergång till arbetslivet genom att skapa incitament för arbetsgivarna att erbjuda praktik, lärdomsprov och arbetsuppgifter på utgångsnivå.

Välmående studerande *ger Finland en stark framtid*

Studerande med studieförmåga garanterar en smidig utexaminering, höjning av utbildningsnivån och produktion av den kompetens som behövs i arbetslivet. Satsningar på välbefinnande under studietiden skapar en stabil grund för studerandenas och hela Finlands framgång. Den sociala tryggheten och hälsovårdstjänsterna för studerande måste i fortsättningen allt bättre kunna förebygga olika välfärdsrisker i studievardagen.

I omvälvningen inom social- och hälsovårdssystemet ska dess fungerande delar bevaras. SHVS är den bästa hälso parten för studerande och framtida experter i arbetslivet. För att stiftelsens arbete ska ge resultat och värdesättas av studerandena förutsätts tillräcklig finansiering och utveckling av tjänsteutbudet så att det blir allt lämpligare. På detta sätt stöds en god studieförmåga och en smidig utexaminering.

Bestämmelserna om terapigarantin är bristfälliga och största delen av de studerande står utanför den. Att utvidga terapigarantin skulle vara en framtidsgaranti för studerandenas mentala hälsa.

Våra mål

SHVS ställning som studerandenas partner inom välbefinnande stärks.

Skillnaderna i studerandenas välbefinnande minskas och mentalvårdstjänsterna utvecklas.

Under nästa valperiod bör regeringen

- utvidga SHVS tjänsteutbud genom avgiftsfria preventivmedel samt genom att återinrätta hudläkar- och gynekologtjänsterna.
- utreda metoder med vilka SHVS och välfärdsområdena kan förbättra vården av missbruksproblem och beroenden.
- utvidga terapigarantin till att gälla alla under 29 år och högskolestuderande.
- utvidga SHVS tjänster till alla utbytesstuderande från och till Finland.
- göra rehabiliterande psykoterapi avgiftsfri för personer under 29 år och högskolestuderande samt göra psykoterapiutbildningen avgiftsfri.
- ändra förmånssystemet så att det godkänner och omfattar studerande som tillfälligt saknar studieförmåga.
- fastställa bindande dimensioneringar (minst en psykolog och en kurator per 2 000 studerande) för högskolornas studerandevårdstjänster.

Kristålighet *skapas genom utbildning, demokrati och klimatåtgärder*

Bildning är vårt bästa skydd mot desinformation och vårt bästa vapen för att lösa globala problem. Finland bör bygga en tryggare och mer hållbar framtid genom att satsa på kompetens och rättvisa både i hemlandet och ute i världen. Inkluderande utbildning är det effektivaste sättet att avveckla radikaliserings och bygga upp samhällen där alla har möjlighet till en bättre morgondag.

Den djupt rotade ojämlikheten syns överallt i världen. Värst drabbas den människor som lever mitt i en intern konflikt och klimatförändringen. För att bekämpa klimat- och miljökrisen samt främja utbildning, jämställdhet och fred behövs långsiktigt arbete. Världen måste byggas upp på ett sätt som är hållbart med tanke på nuvarande och kommande generationer.

Finland måste vara en föregångare i kampen mot klimatförändringen. Övergången till kolnegativitet och i vidare bemärkelse ekologisk, social, ekonomisk och kulturell hållbarhet ska vara globalt rättvis. All politik måste grunda sig på de mänskliga rättigheterna och på ett genomgående och konsekvent sätt stöda en hållbar utveckling och minskad ojämlikhet.

Våra mål

Inkluderande utbildning och möjlighet att fortsätta studera i krisområden står i allt högre grad i centrum för Finlands utvecklingspolitik.

Finland förbinder sig att genomföra en ambitiös klimatpolitik.

Visste du?

Enligt utrikesministeriets opinionsmätning (2025)

- anser 81 procent av finländarna att det är viktigt att eliminera fattigdomen och minska ojämlikheten i världen,
- anser 77 procent att humanitärt bistånd är viktigt,
- skulle 53 procent öka finansieringen till utvecklingssamarbete och
- motsätter sig 64 procent nedskärningar i utvecklingsfinansieringen.

Under nästa valperiod bör regeringen

- höja finansieringen av utvecklingssamarbetet till närmare 0,7 procent av bruttonationalinkomsten.
- återinföra medborgarorganisationernas stöd för kommunikation och global fostran.
- trygga studiemöjligheterna för studerande som kommer till Finland från krisområden.
- säkerställa att målet om kolneutralitet 2035 uppnås och skapa förutsättningar för en övergång till kolnegativitet.
- i naturresurspolitiken beakta de ungas rätt till en livsduglig miljö samt stärka kolsänkorna och den biologiska mångfalden.
- stärka demokratifostran och medieläskunnigheten genom hela utbildningssystemet.

SUOMEN YLIOPPILASKUNTIEN LIITTO

FINLANDS STUDENTKÅRERS FÖRBUND

NATIONAL UNION OF UNIVERSITY STUDENTS IN FINLAND

Finlands studentkårers förbund är en studentorganisation som representerar cirka 150 000 studerande i Finland. FSF:s medlemmar består av studentkårerna vid alla universitet i Finland. Studentkåren är ett offentlighetsrättsligt samfund som regleras av universitetslagen.

Mer information: syl.fi

